

Demokracja, prawa człowieka i nowa Umowa o partnerstwie i współpracy WE/Wietnam

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 22 października 2008 r. w sprawie demokracji, praw człowieka i nowej Umowy o partnerstwie i współpracy między Wspólnotą Europejską a Wietnamem

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje wcześniejsze rezolucje w sprawie Wietnamu,
  - uwzględniając Umowę o współpracy zawartą w 1995 r. między Wspólnotą Europejską a Socjalistyczną Republiką Wietnamu,
  - uwzględniając Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych, ratyfikowany przez Wietnam w 1982 r.,
  - uwzględniając art. 108 ust. 5 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że druga tura rozmów między Unią Europejską i Wietnamem odbyła się w Hanoi w dniach 20-21 października 2008 r.,
- B. mając na uwadze posiedzenie Podkomisji praw człowieka Parlamentu Europejskiego w sprawie Wietnamu, Laosu i Kambodży, które odbyło się 25 sierpnia 2008 r.,
- C. mając na uwadze, że kolejne spotkanie w ramach dialogu trojki UE i Wietnamu na temat praw człowieka zaplanowano na grudzień 2008 r.,
- D. mając na uwadze art. 1 Umowy o współpracy między Wspólnotą Europejską a Socjalistyczną Republiką Wietnamu, który stanowi, że „poszanowanie praw człowieka i zasad demokratycznych jest podstawą współpracy między Umawiającymi się Stronami i postanowień tej umowy oraz stanowi jej istotny element”,
- E. mając na uwadze, że w Wietnamie wolność zgromadzeń podlega surowym ograniczeniom: we wrześniu 2008 r. wietnamski rząd rozpoczął najostrzejszą od kilkudziesięciu lat rozprawę z uczestnikami pokojowych demonstracji katolickich, biorącymi udział w czuwaniach modlitewnych w Hanoi, by domagać się zwrotu własności Kościoła skonfiskowanej przez rząd wietnamski,
- F. mając na uwadze, że wolność prasy w Wietnamie podlega surowym ograniczeniom: w 2008 r. kilku dziennikarzy wietnamskich zostało aresztowanych lub ukaranych za publikowanie informacji o korupcji wśród urzędników, a 19 września 2008 r. szef biura Associated Press w Hanoi Ben Stocking został aresztowany i pobity przez policję za relacjonowanie przebiegu pokojowej manifestacji wietnamskich katolików w Hanoi,
- G. mając na uwadze, że mniejszości etniczne z płaskowyżów w północnej i środkowej części kraju są nadal ofiarami dyskryminacji, konfiskaty ziemi i łamania przysługujących im praw do swobody wyznania i zachowania własnej kultury; ponadto mając na uwadze, że ani

niezależne organizacje pozarządowe, ani zagraniczni dziennikarze nie mieli wolnego dostępu do płaskowyżów w środkowym Wietnamie i nie mogli przekonać się o rzeczywistej sytuacji ludności Degar, w tym zwłaszcza przymusowych repatriantów z Kambodży; mając na uwadze, że od 2001 r. ponad 300 osób należących do plemion Degar zostało skazanych na karę więzienia za pokojową działalność polityczną lub religijną,

- H. mając na uwadze, że mimo nieustannych i ponawianych wezwań społeczności międzynarodowej 79-letni najwyższy patriarcha Zjednoczonego Kościoła Buddyjskiego Wietnamu Thích Quảng Đức, laureat Nagrody Rafto 2006 przyznawanej za obronę praw człowieka, od 1982 r. wielokrotnie przebywał w więzieniu i obecnie nadal pozostaje w areszcie domowym,
  - I. mając na uwadze, że rząd wietnamski nie uznał dotychczas Zjednoczonego Kościoła Buddyjskiego Wietnamu, największej organizacji buddyjskiej w Wietnamie,
  - J. mając na uwadze, że Wietnam wprowadził przepisy ograniczające swobodę dostępu do Internetu poprzez filtrowanie zasobów internetowych i kontrolę treści oraz aresztował wielu cyberdysydentów za używanie Internetu do rozpowszechniania ich poglądów na temat praw człowieka i demokracji lub za udział w internetowych dyskusjach na temat demokracji; mając na uwadze, że dnia 10 września 2008 r. publikujący w Internecie działacz demokratyczny Nguyen Hoang Hai, znany pod pseudonimem *Điêu Cày*, został skazany na karę więzienia,
  - K. mając na uwadze, że członkowie mniejszości etnicznej Khmer (Khmer Krom) w południowym Wietnamie są prześladowani na tle wyznaniowym i są ofiarami konfiskaty ziemi; mając na uwadze, że władze zawiesiły w pełnieniu obowiązków około 20 mnichów buddyjskich ze społeczności Khmer Krom za udział w pokojowym proteście w lutym 2007 r. zorganizowanym w celu zaapelowania o większą swobodę wyznania i skazały pięciu z nich na karę więzienia; mając na uwadze, że po uwolnieniu z więzienia w czerwcu 2008 r. władze wietnamskie umieściły Tima Sakhorna, buddyjskiego mnicha ze społeczności Khmer Krom, w areszcie domowym; mając na uwadze, że władze nadużyły siły przeciw rolnikom ze społeczności Khmer Krom proszącym o rozwiązanie konfliktów o grunty,
1. przypomina, że dialog Unii Europejskiej i Wietnamu na temat praw człowieka musi doprowadzić do konkretnej poprawy sytuacji w Wietnamie; zwraca się do Rady i Komisji o ponowne przeprowadzenie oceny współpracy z Wietnamem, z uwzględnieniem art. 1 Umowy o współpracy z 1995 r., zgodnie z którym to artykułem współpraca ta opiera się na poszanowaniu praw człowieka i demokratycznych zasad;
  2. wzywa Komisję Europejską do ustanowienia jasnych punktów odniesienia na potrzeby oceny projektów rozwojowych prowadzonych obecnie w Wietnamie w celu zapewnienia ich zgodności z klauzulą dotyczącą praw człowieka i demokracji zawartą w ww. umowie;
  3. wzywa Komisję Europejską i Radę – w ramach obecnie prowadzonych negocjacji nad nową umową o partnerstwie i współpracy między Wspólnotą Europejską w Wietnamem, która będzie zawierać jednoznaczną klauzulę dotyczącą praw człowieka i demokracji wraz z mechanizmem służącym wdrożeniu tej klauzuli – do zaapelowania do strony wietnamskiej o położenie kresu obecnemu systematycznemu naruszaniu demokracji i łamaniu praw człowieka przed zawarciem umowy, a w szczególności do zwrócenia się do rządu wietnamskiego o:

- ponieważ Wietnam jest członkiem Rady Bezpieczeństwa ONZ, aktywną współpracę z istniejącymi w ramach ONZ mechanizmami ochrony praw człowieka poprzez zaproszenie do Wietnamu specjalnego sprawozdawcy ds. wolności sumienia i wyznania, który ostatni raz odwiedził Wietnam w 1998 r., oraz grupy roboczej ds. arbitralnych uwięzień, która odwiedziła Wietnam po raz ostatni w 1994 r.; oraz o zapewnienie urzędnikom ONZ i specjalnym sprawozdawcom nieograniczonego dostępu do wszystkich regionów, w tym środkowych i północnych płaskowyżów, gdzie należy umożliwić im prowadzenie poufnych rozmów z więźniami politycznymi i więźniami za wiarę oraz z osobami przetrzymywanymi na tym tle, a także z ubiegającymi się o azyl członkami plemion Degar, odesłanymi do Wietnamu z Kambodży;
  - natychmiastowe uwolnienie wszystkich osób więzionych lub zatrzymanych z powodu pokojowego wyrażania przekonań politycznych lub religijnych, w tym ponad 300 chrześcijan z plemion Degar, jak również mnichów buddyjskich ze społeczności Khmer Krom, działaczy na rzecz demokracji, obrońców prawa do ziemi, cyberdysydentów, przywódców związków zawodowych, członków parafii katolickich i wyznawców buddyzmu Hòa Hảo oraz religii Cao Đài;
  - natychmiastowe i pełne zwolnienie z aresztu domowego Thích Quảng Độ oraz Tima Sakhorna;
  - zezwolenie niezależnym organizacjom religijnym na swobodne prowadzenie działalności religijnej bez interwencji ze strony rządu oraz zezwolenie im na swobodne podjęcie decyzji o rejestracji wymaganej przez rząd; zwrócenie własności kościelnej i pagód skonfiskowanych przez rząd wietnamski, a także ponowną legalizację Zjednoczonego Kościoła Buddyjskiego Wietnamu;
  - uchylene zawartych w wietnamskim prawodawstwie przepisów sankcjonujących odmiennosc poglądów i niektóre praktyki religijne w oparciu o nieprecyzyjnie zdefiniowane przestępstwa przeciwko „bezpieczeństwu narodowemu”, oraz zapewnienie, aby przepisy te nie były stosowane przeciw osobom, które korzystają z przysługujących im podstawowych praw do wolności słowa, zgromadzeń, zrzeszania się i wyznania;
  - położenie kresu stosowanej przez rząd wietnamski cenzurze i kontroli krajowych środków przekazu, w tym Internetu i łączności elektronicznej, a także zezwolenie na publikowanie niezależnych prywatnych gazet i czasopism;
4. zobowiązuje swojego Przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, rządowi państw członkowskich Stowarzyszenia Narodów Azji Południowo-Wschodniej (ASEAN), Sekretarzowi Generalnemu Organizacji Narodów Zjednoczonych, Wysokiemu Przedstawicielowi ONZ ds. Praw Człowieka oraz rządowi i parlamentowi Wietnamu.